

Исходно ниво по БЕЛ за 9. клас

Вариант 1

Прочетете текста и отговорете на въпросите, поставени към него (1. – 4. включително).

Цигулката е наричана още „царица на инструментите“. С нея може да се изпълняват произведения в различни музикални жанрове, но най-вече се използва в класическата музика. Има сериозно присъствие и в джаза. Тя участва като основен инструмент в симфонични оркестри, както и като солов инструмент в различни камерни състави. Според цигуларите тя най-добре наподобява човешкия глас, а когато свири, цигулката пее и говори.

Цигулката е един от струнните лъкови инструменти. Тя е най-малкият представител на групата, в която влизат още виолата, виолончелото и контрабасът.

Цигулката е много стар инструмент, наследник на арабските инструменти фидел и ребек. Те са имали малък корпус, две струни и лък. Съвременният вид на цигулката обаче е заимстван от италианските лири.

Цигулката се състои от резонаторна кутия (корпус), шийка с гриф, охлюв с ключове, столче (магаренце), струнник, „душичка“ и четири струни; лъкът ѝ е дълъг 75 см. Корпусът е с форма на две извити навън стремени (горно и долно) и едно извито навътре (средно). Той се състои от заоблена долна дъска (изработена най-често от явор), също така заоблена горна дъска (смърч или червена ела) с два f-образни звукови отвора и вертикални странични дъски или царги (явор). Грифът е дървена пластина от абанос. Чрез притискането на струните към нея се определя височината на тона. Струните в миналото са били изработвани предимно от животински черва. Днес по-често се използват полиетиленови или метални струни. Сам по себе си лъкът, чиято тетива се прави от косми на конска опашка или полиетиленови влакна, не е част от цигулката, но без него звукоизвличането е невъзможно.

Лютиерите са майсторите, които изработват цигулки. Големите майстори лютиери са в Италия. Там се раждат и много от съвременните инструменти. Кремона е градът на цигулката и до ден днешен там са най-големите специалисти, наследили уменията на ненадминатите Амати и Страдивари.

Из интернет

1. Какъв е текстът според сферата си на употреба?

- А) художествен
- Б) научен
- В) официално-делови
- Г) публицистичен

2. Кой от редовете съдържа израз с преносно значение?

- А) изпълняват се произведения
- Б) раждат се съвременните инструменти
- В) имат вертикални странични дъски
- Г) използват се метални струни

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Височината на тона се определя чрез притискане на струните към грифа.
- Б) Някога струните на цигулката са били от конски черва.
- В) Произходът на цигулката се свързва със земите, обитавани от арабските племена.
- Г) Контрабасът, виолата, виолончелото и цигулката съставят групата на струните лъкови инструменти.

4. С кой израз може да се замени подчертаното в текста словосъчетание, без да се промени смисълът?

- А) радва се на популярност
- Б) осъществява се звукоизвличане
- В) има значителна наличност
- Г) пребивава забележително

5. В кое от изреченията е допусната правописна грешка?

- А) Първият превод на романа „Граф Монте Кристо“ е направен от Тодор Каблешков и ръкописът може да се види в неговата къща-музей в Копривщица.
- Б) На 16 юни 1876 г. двадесет и пет годишният Тодор Каблешков изстрелва куршум в гърдите си и остава безсмъртен в българската история.
- В) Докато е в Пловдив, Каблешков влиза в сблъсък с опитите за погърчване и дори иска да смени „гръцкото“ си име Тодор с българското Богдан.
- Г) Заловен, Каблешков смело казва името си и положението си в революционния комитет, поема цялата отговорност, но отказва да предаде съратниците си.

6. В кой от редовете НЕ е допусната правописна грешка?

- А) глътка, длъжник, млъкна
- Б) облечат, увековечат, стърчат
- В) изменник, изгнанник, сенник
- Г) християнин, олимпияда, софиянец

7. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) За да не се отразява негативно върху теглото, учените съветват да се хапва малко шоколад, но начесто.
- Б) Вече има проучвания, които доказват, че ако ежедневно си позволявате шоколад, нивото на лошия холестерол в кръвта ви ще се намали с 10%.
- В) За разлика от цигарите човек не може да се пристрасти към яденето на шоколад, т.е. няма да срещнете „шоколадохолици“.
- Г) Не се чудете, ако след поредното блокче изкусителен шоколад, ендорфините ви карат да се чувствате истински щастливи.

8. В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) При опит да бъде арестуван апостолът Тодор Каблешков, на 20 април в Копривщица гръмва първата пушка, оповестила началото на въстанието.
- Б) Сега, когато ви пиша това писмо знамето се развива пред конака, пушките гърмят, придружени от ека на черковните камбани...
- В) В деня срещу празника, копривщеници се подготвят да прекарат нощта под високите буки край аязмото, за да се окъпят във водите му при изгрев.
- Г) Когато майка му започнала да му се кара, защо не я е предупредил за намеренията си, той рязко я прекъснал.

9. В кое от изреченията е допусната граматична грешка?

- А) Произхождайки от легендарната епоха на централноамериканските древни култури, какаото постепенно завладява целия свят.
- Б) Цветът и плодът на какаото растат направо от стъблото, а едно дърво може да има над 50 000 цвята за година.
- В) Докато млечният и белият шоколади имат повече захар, мляко и мазнини, черният е прекрасен източник на антиоксиданти.
- Г) Шоколадът, в който освен какаови частици и какаово масло в различни пропорции се съдържа като добавка и мляко, е любимият на всички възрасти млечен шоколад.

10. В кое от изреченията НЕ е допусната граматична грешка?

- А) Майката се успокоила, като видяла нейният син да се връща вкъщи невредим.
- Б) През 1698 г. пирдопският даскал Георги съставя Протопопинския и Тихомировия дамаскини.
- В) Обявявайки началото на въстанието, мостът в Копривщица е изпълнен с ликуващ народ.
- Г) Още като дете бъдещият войвода изпитва открита неприязън към всякакви прояви на несправедливост.

11. В кое от изреченията е допусната грешка при членуването?

- А) На 12 април 1877 г. руският император подписва манифеста за обявяване на война на Османската империя и така започва марша на войските му към България.
- Б) Турчинът не очаква толкова бързо настъпление от страна на руснака и объркан от артилерийския огън, отстъпва, оставяйки града в пламъци.
- В) Апостола Васил Левски пристига в Етрополе предрешен като овчар и под звуците на неговия кавал се събират членовете на комитета.
- Г) Революционният устрем на Бенковски е главният фактор, повлиял на отхвърлянето на колебанието и страха.

12. В кое от изреченията НЕ е допусната грешка при членуването?

- А) Поегът ни завещава никога да не забравяме героя, да помним саможертвата и примерът му.
- Б) Според една индианска поговорка у човека живеят едновременно и черният, и белият вълк.
- В) Манастирът винаги бил отворен за тези, които подготвяли народът за бунта.
- Г) Гъркоманите не са доволни от разцвета на българщината и донасят на каймакамина, че Годор Пеев е бунтовник, докладват и на Митхад паша, който нарежда даскала да се махне от града.

13. Какво означава устойчивото словосъчетание, подчертано в изречението?

Този, който се е вторачил в пъна си, едва ли ще има време да мисли за доброто на страната.

- А) страхува се за благосъстоянието си
- Б) спира да мисли машабно, в перспектива; поставя себе си на преден план
- В) демонстрира превъзходство, усеща се над другите
- Г) изповядва екзотична религия или практикува подобен спорт

14. В кой от редовете има пароними?

- А) познаваем – разбираем
- Б) логичен – алогичен
- В) образование – образувание
- Г) поет – поезия

15. Кое твърдение НЕ е вярно за Просвещението?

- А) Познанието до голяма степен е подчинено от религията.
- Б) Просвещението е първата епоха, на която е присъща идеята за прогреса.
- В) Познанието е мислено като постижимо, систематично и цялостно.
- Г) Разумът диктува нравствеността.

16. Мислите и действията на коя героиня се откриват в цитата: „Мислите ѝ, безцелни в началото, бродеха без път, както нейната хрътка... После мислите ѝ постепенно се съсредоточаваха и седнала в тревата, която бръскаше леко с върха на чадърчето си, [тя] си повтаряше: „Защо, Боже мой, се омъжих?“.

- А) Делфин дьо Нюсенжан
- Б) Татьяна Ларина
- В) Ема Бовари
- Г) Гергана

17. Къде се развива действието в „Дядо Горно“?

- А) в Петербург
- Б) в Париж
- В) в Лондон
- Г) в Руан

18. От коя творба е откъсът?

*Градът не бе предаден – бе превзет!
И никой турчин жив не се предаде.
Като река шуртеше кръв навред,
но никой вик за милост не нададе...*

- А) „Дон Жуан“
- Б) „Хаджи Димитър“
- В) „Пътешествията на Гъливер“
- Г) „Изворът на Белоногата“

19. В кой от редовете произведение и автор НЕ са свързани правилно?

- А) „Мадам Бовари“ – Гюстав Флобер
- Б) „Пътешествията на Гъливер“ – Джонатан Суифт
- В) „Есенна песен“ – Шарл Бодлер
- Г) „Дон Жуан“ – Джордж Байрон

20. В кой от редовете жанр и произведение са свързани правилно?

- А) епическа поема – „Сплин“
- Б) балада – „Странник“
- В) роман в стихове – „Дядо Горио“
- Г) елегия – „Майце си“

21. Отговорете с 3 – 4 изречения на въпроса: Как е изградена картината на безнадеждността в Христо-Ботевата елегия „Обесването на Васил Левски“?

ЛИСТ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ

За изходното ниво по БЕЛ за 9. клас

Вариант 1

1.	А	Б	В	×
2.	А	×	В	Г
3.	А	×	В	Г
4.	×	Б	В	Г
5.	×	Б	В	Г
6.	×	Б	В	Г
7.	А	Б	В	×
8.	×	Б	В	Г
9.	А	Б	×	Г
10.	А	Б	В	×
11.	×	Б	В	Г
12.	А	×	В	Г
13.	А	×	В	Г
14.	А	Б	×	Г
15.	×	Б	В	Г
16.	А	Б	×	Г
17.	А	×	В	Г
18.	×	Б	В	Г
19.	А	Б	×	Г
20.	А	Б	В	×

- Този лист е за учителя – направете си шаблон за проверка, като копирате листа и изрежете с макетно ножче кутийката с кръстчето, което показва верния отговор. Така много лесно ще проверите теста, след като сте снимали листа за отговори от предната страница и сте го раздали на учениците за попълване.

Максималният брой точки от изходното ниво е 25 точки – 20 от теста (по една точка за всеки верен отговор) и 5 от свободния отговор.

Скала за оценяване

<i>Брой точки</i>	<i>Оценка</i>
25 – 21	Отличен
20 – 16	Много добър
15 – 11	Добър
10 – 8	Среден
Под 8	Слаб